

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

Vážení členové, partneři, přátelé,

přinášíme přehled stěžejních událostí z pohledu sekretariátu sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, z.s.p.o. (dále jen „EKSCM“) za období 8/2022 – 12/2022.

Slavnostní otevření Cyrilometodějského centra

Nové Cyrilometodějské centrum bylo slavnostně otevřeno v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě u Uherského Hradiště za účasti zástupců Senátu ČR, Zlínského kraje, Sdružení Evropská kulturní stezka svatého Cyrila a Metoděje, Slováckého muzea v Uherském Hradišti, místní samosprávy, farnosti a dalších hostů z kulturních institucí. Nová přístavba v těsné blízkosti současného památníku se rozkládá na ploše tří pater a je tvořena specializovaným archeologickým pracovištěm, depozitárními prostory, knihovnou s badatelským zázemím a veřejným depozitářem, prezentačním sálem a především expozičními sály. Cyrilometodějská stezka dostala prostor i pro svou prezentaci v nové expozici Příběh Konstantina a Metoděje. Pomocí dvou interaktivních obrazovek má návštěvník možnost získat informace o činnosti sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, pěších trasách a zájmových místech Cyrilometodějské stezky. Spolu s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie a svatých Cyrila a Metoděje na Velehradě, Archeoskanzenem v Modré, Centrem slovanské archeologie Moravského zemského muzea v Uherském Hradišti a dalšími poutními a archeologickými místy v okolí tvoří silnou základnu pro kulturní turistiku.

Interaktivní obrazovka o Cyriľmetodjsk stezce umstn v Cyriľmetodjskm centru ve Starm Mst u Uberskho Hradist.

Cyriľmetodjsk stezka se představila v Evropskm parlamentu

Cyriľmetodjsk stezka – Kulturní stezka Rady Evropy se ve dnech 17. - 20. října představila v budově Evropskm parlamentu ve řtrasburku, kde probíhalo plenární zasedání. 18. října večer se uskutečnilo slavnostn oteven výstavy projektu, kterou zahájila europoslankyně Martina Dlabajov, kter Cyriľmetodjskou stezku dlouhodob podporuje a propaguje. Hejtman Zlínského kraje Radm Hol spolen s nmsttkem Zlínského kraje Lubomírem Traubem představili význam odkazu sv. Cyrila a Metoděje pro současnou Evropu a takinnost sdružení Evropsk kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje. Cílem výstavy bylo projekt Cyriľmetodjsk stezky představit a získat další partnery ve stedn, vchodn a jin Evropě, kter mají zájem pomoc s jejím dalším budováním a propagc.

Vernisáž výstavy Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje v Evropském parlamentu

Slavnostnímu zahájení výstavy Cyrilometodějské stezky předcházelo na půdě Rady Evropy ve Štrasburku jednání se zástupkyní Řecka v Rozšířené dílčí dohodě Rady Evropy o kulturních stezkách Margaritou Lioulí z řeckého ministerstva kultury a sportu. Jednání se týkalo především zájmu o širší zapojení řeckých partnerů do Cyrilometodějské stezky.

Jednání v sídle Rady Evropy.

11. Výroční poradní fórum kulturních stezek se konalo v řecké Chanii

U příležitosti 11. Výročního Poradního fóra kulturních stezek se 5.-7. října v řecké Chanii sešlo 400 účastníků z celé Evropy. Letošní fórum, které se konalo u příležitosti 35. výročí programu Kulturní stezky Rady Evropy, bylo věnováno tématu ochrany evropských hodnot, dědictví a dialogu. Zúčastnili se ho zástupci 37 členských států Rozšířené dílčí dohody o Kulturních stezkách Rady Evropy a zástupci 48 certifikovaných kulturních stezek, jakož i zástupci mezinárodních organizací jako je Evropská unie, UNESCO, OEI a BSEC, akademici z univerzitních sítí kulturních stezek a odborníci z oblasti cestovního ruchu.

Při příležitosti této akce Rozšířená dílčí dohoda o Kulturních stezkách Rady Evropy přivítala Albánii, Libanon a Severní Makedonii jako své tři nové členské státy. Dne 5. října se také v řecké Chanii (Kréta) uskutečnilo slavnostní udělení certifikátu Cestě historických kaváren, Evropské pohádkové cestě a Cestě spisovatelek jako "Kulturním stezkám Rady Evropy".

Na tomto fóru byla zastoupena také Cyrilometodějská stezka. Hovořila o ní Dr. Maria Tatagia, generální ředitelka města Soluň, během tematického zasedání: Podpora kulturní diplomacie v širším černomořském regionu: Úloha kulturních stezek. Odborní spolupracovníci sdružení Evropská kulturní stezka svatých Cyrila a Metoděje - Prof. Peter Ivanič a Dr. Hilda Kramáreková z Univerzity Konstantína Filozofa v Nitře (Slovensko) se zúčastnili setkání univerzitní sítě pro studium kulturních stezek. Za dalšího člena sdružení - Cyrilometodějské výzkumné centrum při Bulharské akademii věd v Sofii (Bulharsko) se akce zúčastnila Dr. Elka Zlateva. Společně se setkali s ministryní kultury Republiky Severní Makedonie paní Biserou Kostadinovskou-Stojčevskou a jednali o možnostech vstupu severomakedonských organizací do našeho sdružení. Navíc proběhla také prezentace oficiálních kandidátských sítí do certifikačního cyklu "Kulturní stezky Rady Evropy" na období 2022-2023. Zástupci evropského sdružení Romea Strata představili Via Romea Strata. Držíme jim palce! Závěrem lze říci, že fórum nabídlo 3 dny bohatého programu panelů, vystoupení a setkání, které poskytly platformu pro setkání hlavních zainteresovaných stran programu. Další fórum se uskuteční v září 2023 v polském městě Łódź.

Výroční poradní fórum kulturních stezek v Chanii, Řecko.

Cyrlometodějská stezka získala ve slovinské Lublani Hlavní cenu BIG SEE za design v cestovním ruchu

Mezinárodní porota ceny BIG SEE udělila ve slovinské Lublani Cyrlometodějské stezce – Kulturní stezce Rady Evropy Hlavní cenu v kategorii Kreativní příběh jako zážitek a Cenu za design v cestovním ruchu v kategorii Kreativní příběh a identita jako zážitek. Předání ocenění proběhlo během Big Design Festivalu na lublaňském hradě ve čtvrtek 27. října za účasti zástupců sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje a dvou významných poutních míst – moravského Velehradu a slovinského Brezje.

Ceny BIG SEE pro Cyrlometodějskou stezku.

Pro Cyrilometodějskou stezku se podpisem memoranda otevřela možnost spolupráce v italské Akvileji

Zástupci Zlínského kraje a sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje na straně jedné a představitelé italského poutního místa Aquileia na straně druhé podepsali v sobotu 5. 11. 2022 v obci Modrá memorandum o porozumění. Stalo se tak za účasti europoslankyně Martiny Dlabajové, hejtmana Zlínského kraje Radima Holíše, starosty obce Modrá Miroslava Kovářika a dalších osobností.

Jak se v memorandu uvádí, území Friuli Venezia Giulia a konkrétně město Aquileia jsou historicky spjaty s evangelizačním dílem svatých Cyrila a Metoděje. Uchovávají četné zajímavosti a zřetelné stopy, které se váží k dědictví a historicko-kulturnímu odkazu svatých.

Zviditelnění Cyrilometodějské stezky v regionu Friuli Venezia Giulia je možné prostřednictvím některých stezek, které již na území existují, např. Cammino Celeste a Via Romea Strata, které procházejí Aquileí. Navázání této spolupráce přináší další příležitosti vzájemné propagace na mezinárodní úrovni a rozvoj společného turistického produktu.

Podpis memoranda o spolupráci v hotelu Skanzen v Modré, Česká republika.

**Týždeň vedy a techniky 2022 na Univerzite
Konstantína Filozofa v Nitre**

V rámci novembrového Týždňa vedy a techniky 2022 (7.-11.11.2022) na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre bola predstavena študentom ako aj odbornej verejnosti Cyrilo-metodská cesta a putovanie po nej ako spôsob sebarozvoja, ako cestu za poznáním slovanského kultúrneho dedičstva, za pokáním či nájdením seba samého. Študentov oslovilo putovanie najmä v tom, že im umožňuje dokázať samým sebe aj svojmu okoliu, že vedia mať cieľ a ísť si za ním. Zároveň im umožňuje prekonať svoje hranice – fyzické aj mentálne.

Týždeň vedy a techniky 2022 na UKF v Nitre, Slovensko.

Na Slovensku a v Českej republike se pripravujú Národní strategie rozvoje Cyrilometodějské stezky

V návaznosti na mezinárodní strategii Cyrilometodějské stezky do roku 2030 zahájila KOČR Nitranského kraje proces přípravy národní strategie Cyrilometodějské stezky na Slovensku do roku 2030. Dne 22. listopadu 2022 uspořádal národní koordinátor úvodní pracovní setkání slovenských členů sdružení EKSCM, na kterém byl představen harmonogram prací a obsahová struktura dokumentu. Současně se jednání zabývalo i vyznačením pěších poutních tras Cyrilometodějské cesty v jednotlivých regionech Slovenska (ve spolupráci s Klubem slovenských turistů) a jejich propojením do souvislé sítě tras napříč západním a severním Slovenskem tak, aby je bylo možné od roku 2024 plnohodnotně a snadno procházet.

Jednání slovenských členů EKSCM k Národní strategii Cyrilometodějské cesty.

K Národní strategii Cyrilometodějské stezky v České republice proběhly v druhé polovině roku 2022 dvě schůzky. První schůzka se uskutečnila na Krajském úřadě Olomouckého kraje dne 9. 8. 2022 za účasti zástupců českých členů EKSCM. V rámci prvního jednání byla představena schválená Mezinárodní strategie Cyrilometodějské stezky do roku 2030, předpokládaná struktura Národní strategie a pracovní plán jejího zpracování. Druhá schůzka se uskutečnila na Krajském úřadě Zlínského kraje dne 1. 11. 2022, která proběhla formou workshopu. Ten byl zaměřený na návrhovou část Národní strategie Cyrilometodějské stezky v ČR. Formou diskuse všech zúčastněných byla definována vize, cíle a opatření.

Cyrilometodějská stezka podporuje přeshraniční spolupráci v kultuře i vzdělávání

Zástupci sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, Žilinského kraje a obce Terchová zrealizovali ve druhé polovině listopadu společně s umělci a lektory mezinárodní pracovní setkání ve slovenské obci Terchová a v okolí, a to za účelem přípravy tvůrčích aktivit pro žáky základních škol z obou stran česko-slovenské hranice. Ty budou zaměřené na přiblížení odkazu Velké Moravy a slovanských věrozvěstů, konkrétně významu písma hlaholice. Právě příprava tvůrčích workshopů za účasti předních umělců z obou stran hranice a také vytvoření pracovních listů pro využití na školách, ve volnočasových zařízeních či

na tematických památkách, je cílem jednoletého projektu přeshraniční spolupráce „Cyrilometodějská stezka – kultura a vzdělávání bez hranic“.

Umělecká díla Milana Opalky na křížové cestě v Terchové, Slovensko.

Akce navázala na podobnou studijní cestu konanou v rámci projektu na Moravě v závěru září, kdy partneři z Terchové s umělci a lektory putovali po stopách hlaholice na Slovákku. Navštívili Památník Velké Moravy a Cyrilometodějské centrum ve Starém Městě, Archeoskanzen v Modré, expozici Bible pro malé i velké na Velehradě a cyklostezku sv. Metoděje ve Zlechově a Boršicích. Při té příležitosti zjišťovali, jaké materiály a výukové programy pro žáky základních škol a veřejnost přibližující cyrilometodějské dědictví již existují. Projekt je spolufinancován Zlínským krajem a Fondem malých projektů programu přeshraniční spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika – Česká republika. Hlavním přeshraničním partnerem je Miestne kultúrne stredisko Terchová. Jednoletý projekt vyvrcholí představením výstupů – pracovních a metodických listů a putovní výstavy v březnu 2023 na konferenci ve Zlínském kraji.

Práce s hlaholicí v Metodějově škole v Archeoskanzenu Modrá, Česká republika.

Dokončeno značení další cyrilometodějské trasy v Česku: Svatý Kopeček – Olomouc (UNESCO) – Kroměříž (UNESCO) – Velehrad

Podářilo se dokončit značení dálkové pěší trasy Svatý Kopeček u Olomouce – Velehrad, která měří 109 km. Jde o další ze souboru tras cyrilometodějské stezky, a sice tzv. arcibiskupskou cestu, která vede rovinatou Hanou a kolem toku řeky Moravy a přes Chřiby. V roce 2023 má být tato značená trasa ještě prodloužena od Svatého Kopečku přes Šternberk až do Opavy (ve směru na polskou Čenstochovou), opět s využitím již existujících pěších tras KČT. Značení cyrilometodějských tras ve spolupráci s KČT probíhá od r. 2018 na základě rámcové smlouvy o značení a údržbě poutních tras Cyrilometodějské stezky.

Bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce.

Výstava Cyrilometodějská stezka – Kulturní stezka Rady Evropy v rámci předsednictví ČR v EU

Ve Zlíně před 14|15 BAŤOVÝM INSTITUTEM na ulici Vavrečkova a v Olomouci před sídlem Olomouckého kraje na ulici Jeremenkova je k vidění panelová výstava Cyrilometodějská stezka – Kulturní stezka Rady Evropy. Výstava na osmi venkovních panelech přibližuje prostřednictvím textů a fotografií široký evropský odkaz svatých Cyrila a Metoděje a jejich následovníků. Dále informuje o stále se rozšiřující síti dálkových cyrilometodějských tras, které byly zatím značeny v České a Slovenské republice ve spolupráci s turistickými kluby. Prezentován je také potenciál stezky jako sítě památek vážících se k cyrilometodějskému odkazu v dalších evropských zemích. Jeden panel osvětluje Program Kulturní stezky Rady Evropy, ve kterém bylo certifikováno 48 kulturních stezek s nadnárodním tématem a aktivitami, přičemž Cyrilometodějská stezka je jednou z nich. „Výstava vyzývá k návštěvě památných míst spojených s rozvojem slovanské kultury nejen u nás ve Zlínském kraji a v České republice, ale i jinde v zahraničí. Zároveň připomíná evropské hodnoty, které soluňští bratři spoluvytvářeli a jako spolu-patroni Evropy stále vytvářejí. V dnešní době je to zvláště potřeba,“ sdělil náměstek hejtmana Zlínského kraje a předseda sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje Lubomír Traub. Výstava vznikla při příležitosti udělení certifikátu Kulturní stezka Rady Evropy a Předsednictví České republiky Radě Evropské unie v roce 2022. Jde o dvě ze čtyř venkovních výstav vytvořených v rámci projektu společné propagace čtyř moravských krajů – Zlínského, Jihomoravského, Olomouckého a Moravskoslezského. Očekáváno je uvedení dalších dvou výstav v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji.

Výstava osmi venkovních panelů před budovou 14|15 BAŤŮV INSTITUT ve Zlíně, Česká republika.

Valná hromada projednávala rozpočet a akční plán na rok 2023

10. listopadu se uskutečnilo jednání Řídicího výboru a Valné hromady sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje. Setkání zúčastněných zástupců členů z Česka, Slovenska, Řecka, Bulharska a Chorvatska proběhlo kombinovanou formou – v sídle Zlínského kraje a online. Byl schválen rozpočet a akční plán na rok 2023. Představeny byly také postupující práce na národních strategiích rozvoje Cyrilometodějské stezky v Česku a na Slovensku. V přípravě je také změna stanov a členských příspěvků. Do sdružení bylo přijato občanské sdružení Kreativní ľudia z Nitry (SR). Jak informoval místostarosta obce Močenok Peter Sýkora, zároveň zakladatel sdružení, spolek organizuje akce pro šíření povědomí o živém cyrilometodějském odkazu jako jsou poutě, cyklopoutě či divadelní představení a obnovuje cyktorasu Nitra–Močenok–Trnava.

Valná hromada členů sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje ve Zlíně, Česká republika.

Cyrilo-metodská cesta a jej rozvoj v Bratislavskom kraji

V tomto roku sme zacielili hlavne na zvyšovanie povedomia o Európskej kultúrnej ceste svätých Cyrila a Metoda. Širokej verejnosti bolo v mesiacoch júl – október 2022 ponúknutých sedem kultúrnych podujatí pod spoločnou značkou „Slovania, ako tu žili, čo nám zanechali“.

Tieto malé regionálne eventy boli otvorené širokej verejnosti a konali sa na miestach, spojených s históriou Veľkej Moravy v Bratislavskom regióne, teda vo Svätom Juri, kde bolo v časoch Veľkej Moravy hradisko Neštich, v Modre so slovanským hradiskom Zámčisko a tiež v pútnických Doľanoch.

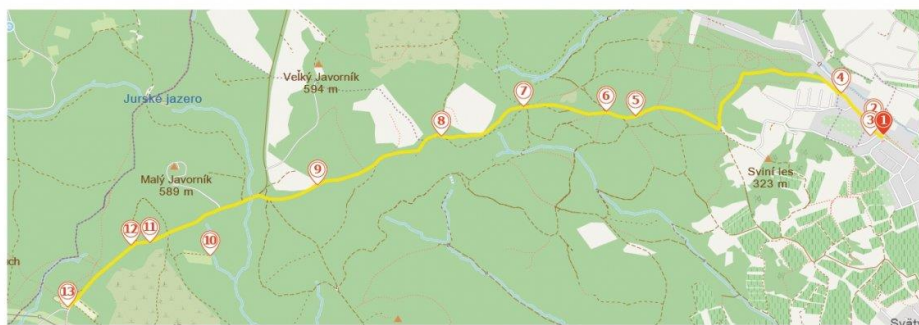
Súčasťou podujatí bola aj sprievodná ponuka: komentované výlety či prehliadky hradísk Neštich a Zámčisko a taktiež virtuálna realita hradiska Neštich v Malokarpatskom múzeu vo Svätom Jure, ponuka lokálnych produktov na kultúrnych podujatiach.

Novou špecifickou líniou, ktorú sme v Bratislavskom kraji nastavili tento rok je línia obrodenecká (Štúrovci a národní buditeľia) vychádzajúca priamo z kultúrneho a duchovného odkazu vierozvestcov. V jej duchu sa niesli dve podujatia v kraji: Štúrovská Filipika v Modre, úzko spojenej so životom a smrťou Ľudovíta Štúra a Otvorenie pamätnej izby Juraja Palkoviča v rodných Doľanoch.

Event spojený s históriou Veľkej Moravy vo Svätom Juri, Slovensko.

V rámci podujatí sme v septembri spolu s mestom Svätý Jur a Bratislavským krajom otvorili aj dva náučné chodníky „Cesta krížov“, [Cesta krížov \(bratislavaregion.travel\)](http://bratislavaregion.travel) a „Náučný chodník Neštich“ Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda – Slovenský Dom Centrope. Obidva produkty sú označené originálnymi QR kódmi, obsahovo s ponukou tém Veľkej Moravy a Cyrilometodskej cesty. Týmto spôsobom vznikli nové výletno – poznávacie lokálne okruhy pre návštevníkov z centra mesta Svätý Jur, ako jedného z miest spojených s Cyrilometodskou cestou v Bratislavskom kraji.

1. Kríž pri rímskokatolíckej fari / 2. Kostol sv. Juraja / 3. Kríž na začiatku / 4. Kríž na Neštichu / 5. Matulov kríž / 6. Červený kríž / 7. Modrý kríž / 8. Dušičky / 9. Sv. Jozef / 10. Brezová lúka / 11. Vyhliadka / 12. Božia muka Sv. Anna / 13. Biely kríž
 Celá cesta krížov je vedená na žltej turistickej značke a trvá približne 2 hodiny.

Cesta křížov a Svätajurský náučný chodník, Slovensko.

Bulharské kulturní, historické a přírodní dědictví z hlediska Kulturních stezek Rady Evropy

Cyrlometodějské výzkumné centrum Bulharské akademie věd v rámci Centra excelence "Heritage BG" uspořádalo 24. listopadu v Sofii mezinárodní setkání odborníků. Náměstkyně ministra cestovního ruchu paní Mariela Modeva nastínila klíčové kroky pro lepší zapojení bulharských vědeckých, kulturních a podnikatelských organizací, jakož i obecních a státních institucí do certifikovaných kulturních tras. Setkání se zúčastnili zástupci předních bulharských univerzit, ústavů Bulharské akademie věd, diplomaté a odborníci z ministerstva kultury a ministerstva zahraničních věcí, muzeí a galerií, obcí a podnikatelských sdružení.

Rozšíření sítě Cyrlometodějské stezky na Balkáně bylo dalším klíčovým bodem jednání, ke kterému se vyjádřili zástupci Bulharska, Řecka a Albánie. Turistické produkty a příklady dobré praxe z České republiky a Slovenska představila paní Martina Janochová ze sdružení Evropská kulturní stezka svatých Cyrila a Metoděje.

Mezinárodní setkání odborníků v Sofii, Bulharsko.

**Přejeme vám příjemné prožití Vánoc
a těšíme se na spolupráci s vámi
v novém roce 2023.**

Představujeme vám Hlaholníčka, novou postavu, která bude provázet edukačními aktivitami na základních školách v roce 2023, které připravujeme v rámci projektu Cyrilometodějská stezka - kultura a vzdělávání bez hranic.

V prosinci 2022 proběhly krásné workshopy pro děti ZŠ Boršice a ZŠ Terchová, které za asistence lektorů a umělců vytvářely umělecká díla využívající písmena v hlaholici.

Workshop dětí ZŠ Boršice, Česká republika a ZŠ Terchová, Slovensko.

Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, z.s.p.o.

J. A. Bati 5520

760 01 Zlín

Česká republika

Tel: +420 577 043 904

E-mail: info@cyril-methodius.cz

Web: www.cyril-methodius.cz